

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
A STUDY OF ON-THE-JOB PLACEMENT FOR TRAINING IN PLANT
SCIENCE OF BACHELOR DEGREE AS OPINED BY STUDENT OF RAJAMANGALA
INSTITUTE OF TECHNOLOGY KALASIN CAMPUS

โดย

นางสาวนิตยา สุธโยธา

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

๕๗.

๒๕๖๓

๒๕๖๓

ปีการศึกษา ๒๕๖๓

เลขที่.....

เลขทะเบียน 49803

เล่มที่ ๓๑๑ ส.ค. ๒๕๖๓

b.....

i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น กรุณาแจ้งคืนถึงเจ้าของเอกสารฉบับนี้ที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ชั้นที่ ๓๑๑ ส.ค. ๒๕๖๓

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ ปีการศึกษา 2545

ชื่อเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
A Study of On-The – Job Placement for Training in Plant Science of Bachelor Degree as Opined by Student of Rajamangala Institute of Technology Kalasin Campus

ชื่อ – สกุล นางสาวนิตยา สุตโยธา
สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช **ภาควิชา** วัสดุศาสตร์เกษตร
คณะ วัสดุศาสตร์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนี โชติสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ที่ผ่านการฝึกงานมาแล้ว จำนวน 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามจำนวน 74 ชุดไปแจกและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 70 ชุด (ร้อยละ 94.6) นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 22 ปี เรียนอยู่ในสาขาวิชาพืชสวน มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บิดา-มารดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ส่วนใหญ่นักศึกษาจะเป็นคนเลือกสถานที่ฝึกงานเอง นักศึกษามากกว่าครึ่งเลือกฝึกงานในฟาร์มเอกชน นักศึกษาตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง ความรู้ทางวิชาชีพเกษตรที่เรียนมาสามารถนำไปใช้ในการฝึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานได้อย่างเหมาะสม นักศึกษามากกว่าครึ่งมีความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ผู้ที่จะประเมินผลการฝึกงานควรเป็นอาจารย์นิเทศก์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน อาจารย์ไปนิเทศน้อยเกินไป และเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ควรให้คำแนะนำทุกครั้ง คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดในการเป็นนักศึกษาฝึกงาน คือ มีความรับผิดชอบ นักศึกษามีความพอใจกับผลงานที่ฝึกทุกวัน และมีความประทับใจกับการฝึกงานในด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ นักศึกษาส่วนใหญ่มีเวลาเพียงพอในการเขียนบันทึกการฝึกงาน ระยะเวลาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา (225 ชั่วโมง) นักศึกษาเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงาน คือ เดือนมีนาคม – เดือนเมษายน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการปฐมนิเทศโดยมีการชี้แจงรายละเอียด ได้รับการชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงาน โดยอธิบายทุกครั้ง ได้ฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนมา โดยลักษณะงานที่ปฏิบัติมีการหมุนเวียน ได้ดูงานนอกสถานที่ ได้รับมอบหมายงานโดยใช้แรงงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะฝึกงาน ด้วยการแจ้ง หรือรายงานให้สถานที่ฝึกงานรับทราบ ส่วนนักศึกษามากกว่าครึ่งได้นำความรู้ไปใช้ในการฝึกงานในระดับปานกลาง ความรู้ที่เรียนมาช่วยให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ได้รับความดูแลเอาใจใส่จากผู้ควบคุมการฝึกงานพอสมควร และนักศึกษาบางส่วนได้ฝึกงานร่วมกับนักศึกษาจากสถาบันอื่น เจ้าหน้าที่ คณงาน และนักศึกษาสถาบันเดียวกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่าปัญหาเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยมีเพียงปัญหาเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ส่วนรายการที่ไม่มีปัญหา คือ การจัดระบบการทำงานและการมอบหมายงานของเจ้าของกิจการไม่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ด้านสถานที่ฝึกงานควรมีที่พักที่สะดวกอยู่ใกล้ที่ปฏิบัติงาน มีสวัสดิการดีและแจ่มแจ้งระบบการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และควรมีความเป็นสัดส่วน ด้านผู้ควบคุมการฝึกงาน ควรมีอัธยาศัยดี มีความเป็นกันเอง เป็นบุคคลที่มีความรู้ ตั้งงานชัดเจน รวมทั้งเอาใจใส่และให้ความรู้แก่นักศึกษาฝึกงาน ด้านอาจารย์นิเทศก์ควรไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษาให้ครบทุกที่ เพิ่มเวลาในการไปนิเทศให้มากขึ้น แจ้งนักศึกษาล่วงหน้าก่อนไปนิเทศ รวมทั้งแนะนำและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จได้เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนี โชติสกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆที่เกิดขึ้น โดยให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ จนทำให้ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กุลวิฑิต ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการจัดทำแบบสอบถาม ตลอดจนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ขอขอบความดีและคุณประโยชน์จากการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ แก่บิดา – มารดา และอาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนอบรมสั่งสอน แนะนำสิ่งต่างๆ ให้แก่ข้าพเจ้า ไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวนิตยา สุตโยธา

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
- ความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์.....	2
- ขอบเขตของปัญหา.....	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
- การจัดการศึกษาวิชาเกษตร.....	5
- หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....	6
- ความหมายของการฝึกงาน.....	8
- ความสำคัญของการฝึกงาน.....	8
- ระเบียบการฝึกงาน.....	9
- ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา.....	11
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	14
- ประชากร.....	14
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	14
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	15
- การวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	17
- ผลการวิจัย.....	17
- วิจารณ์ผล.....	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 รูปและข้อเสนอแนะ.....	30
- รูป.....	30
- ข้อเสนอแนะ.....	32
บรรณานุกรม.....	33
ภาคผนวก.....	36
- แบบสอบถาม.....	37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....	17
2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....	19
3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....	22
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหา อุปสรรคในการฝึกงาน ภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....	25
5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ด้านสถานที่ฝึกงาน...	26
6 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านผู้ควบคุมการฝึกงาน	27
7 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ด้านอาจารย์นิเทศก์ ...	27

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งประชากรของประเทศส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรถึงแม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะมีการขยายตัวทางภาคอุตสาหกรรมเป็นอย่างมากและในส่วนของภาคเกษตรมีการขยายตัวมากก็ตาม แต่การเกษตรก็ยังเป็นพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรม และเป็นสาขาที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาเกษตรยังเป็นสาขาที่รองรับแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศไทยไว้กว่าร้อยละ 61 ของจำนวนประชากรในวัยทำงานของประเทศไทยที่ประกอบอาชีพผูกพันกับการเกษตรและจำนวนมากกว่าร้อยละ 64 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศอาศัยอยู่ในครัวเรือนเกษตร (นพคุณ ศิริวรรณ, 2536 : 149)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย ให้การศึกษาด้านวิชาชีพทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพและให้บริการด้านสังคม จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นพัฒนาบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญเชิงปฏิบัติ ความชัดเจนทางวิชาการและคุณสมบัติที่จำเป็นตามลักษณะอาชีพ พร้อมทั้งจะทำงานและสามารถปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าทันต่อเทคโนโลยี รวมทั้งปลูกฝังการมีคุณธรรม ระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อนานาชาติ มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต และสำนึกในจรรยาของนักวิชาการเกษตรที่ดี

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาพืชศาสตร์ (วท.บ.) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกำแพงแสน มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

1. ในการนำเทคโนโลยีทางพืชศาสตร์ ไปปฏิบัติทางวิชาการเกี่ยวกับการผลิต และการดำเนินงานในเชิงธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนักวิชาการเกษตร ครูเกษตร หรือนักวิชาการเกษตรตามสาขาและลักษณะวิชาที่ได้เลือกศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยหลักวิชาการที่ได้มีการวางแผนและมีระบบด้วยความรอบคอบ ประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อนานาชาติ

4. มีคุณธรรม ระเบียบวินัย และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินในจรรยาของนักวิชาการเกษตรที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคม และเสริมสร้างเอกลักษณ์ของไทย

ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ (วท.บ.) ได้กำหนดวิชาการฝึกงานเป็นวิชาบังคับของนักศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2540 จะต้องได้รับการฝึกงานภายใน 225 ชั่วโมง และการฝึกงานภายนอก 225 ชั่วโมง จำนวน 3 หน่วยกิต (ภาควิทยาศาสตร์, 2545 : 6-14)

การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ ในการทำงานที่ทันสมัย เพื่อการเตรียมความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ เพราะโดยปกติแล้วการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้นไม่สามารถจัดประสบการณ์จริงด้านการงานให้แก่ผู้เรียนได้สมบูรณ์แบบได้ อีกทั้งสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนและจัดมวลประสบการณ์ในการทำงานให้กับผู้เรียนได้ทุกแง่มุม

การฝึกงานภายนอกเป็นกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนนักศึกษา ได้รับความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการทำงาน ในสาขาวิชาชีพของตน การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะพัฒนาความสามารถ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และปฏิบัติงานด้วยเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิคต่างๆ ในการทำงาน ซึ่งในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถจะเป็นแนวทางด้านการประกอบอาชีพต่อไปข้างหน้าได้ การฝึกงานภายนอกสถานศึกษานับเป็นสิ่งจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษาวิชาชีพเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเพิ่มทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสภาพการทำงานจริง อันจะเกิดประโยชน์แก่การประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษา (พินิจ แก้วลี้, 2543 : 1-3)

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาและมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ในการปรับปรุงการจัดการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาให้เหมาะสมกับนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี ภาควิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

ขอบเขตของปัญหา

การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาถึงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ภาควิชาพืชศาสตร์ ปีการศึกษา 2545 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ที่ได้ผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามาแล้วเกี่ยวกับ

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาด้านต่างๆ
 - 2.1 ด้านสภาพสถานที่ฝึกงาน
 - 2.2 ด้านระยะเวลาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
 - 2.3 ด้านลักษณะของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
 - 2.4 ด้านการฝึกทักษะทางการเกษตร
3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
 - 3.1 ด้านการเดินทาง
 - 3.2 ด้านอาจารย์นิเทศก์และผู้ควบคุมการฝึกงาน
 - 3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

นิยามศัพท์

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2545 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ที่ผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาแล้ว

“การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา” หมายถึง การจัดให้นักศึกษาฝึกงานภายนอกสถานศึกษาตามหน่วยงานการเกษตรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน เป็นการฝึกปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืช เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการทำงานจริง ซึ่งนักศึกษาจะต้องฝึกงานไม่ต่ำกว่า 225 ชั่วโมง

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง อาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ที่ทางวิทยาเขตมอบหมายให้ไปตรวจเยี่ยม และประเมินผล ให้คำปรึกษาในการฝึกงานของนักศึกษา ร่วมกับสถานที่ฝึกงาน

“สถานที่ฝึกงาน” หมายถึง หน่วยงานการเกษตรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ซึ่งรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์เข้าฝึกงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยที่ได้เสนอต่อ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2545 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการวิจัยดังต่อไปนี้

- การจัดการศึกษาวิชาเกษตร
- หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
- ความหมายของการฝึกงาน
- ความสำคัญของการฝึกงาน
- ระเบียบการฝึกงาน
- ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาวิชาเกษตร

การเกษตรเป็นอาชีพพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย เพราะเป็นสาขาอาชีพที่ให้ผลผลิตที่มีมูลค่าสูง จำนวนประชากรและแรงงานมากที่สุด การเกษตร คงต้องมีความสำคัญต่อประเทศไทยไปอีกนาน เพราะทั้งระดับประเทศและโลกยังมีความต้องการ ด้านอาหารและผลิตภัณฑ์การเกษตรจำนวนมาก และความต้องการนี้ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ตาม จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ดังนั้นการเกษตรจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพ การผลิตและคุณภาพของผลผลิตให้เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการของตลาดและผู้บริโภค อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการ ผลิต ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิตผลผลิตทางการเกษตรอย่างมีคุณภาพ ใช้ต้นทุนต่ำ รู้วิธีการ จัดการสงวนรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการจัดการบริหารธุรกิจเกษตรได้ และสามารถดำรงชีวิตตัวเองได้อย่างมีความสุข ในการพัฒนาเกษตรกรหรือผู้ประกอบการอาชีพเกษตร ดังกล่าวนั้นวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุดก็คือ การจัดการศึกษาเกษตรให้เหมาะสม เป็นการช่วยส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสริมสนับสนุนให้เกษตรกร ซึ่งมีบทบาทต่ออาชีพ ได้มีความรู้ ความคิด ทักษะ และความสามารถ ในการประกอบอาชีพ

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคน และการผลิตกำลังคนทางด้านการเกษตร ได้มีการจัดในระบบโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา เทคนิคศึกษา และในระดับมหาวิทยาลัย หากพิจารณาแล้ว จะเห็นว่าทุกระดับการศึกษาล้วนมีความจำเป็นและ สำคัญแต่หากพิจารณาให้รอบคอบแล้วจะเห็นได้ว่า การจัดหลักสูตรและการจัดการศึกษาในวิชา ชีพเกษตร ระดับปริญญาตรี นับว่าเป็นระดับที่ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งเพราะจะเป็นแนวทาง ในการเลือกศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อจะได้นำไปสู่ การพัฒนาการประกอบอาชีพการเกษตรต่อไป (นพคุณ ศิริวรรณ. 2536 : 127-129)

วิธโรจน์ ปิยพิทยานันต์ (2524 : 74) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ควร ปรับปรุงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติควบคู่กันไปจนเกิดความชำนาญ ซึ่งผู้สอนควรจะได้รับทราบความรู้เพิ่มอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีความรู้พร้อมอยู่เสมอ

พริ้มเพรา อัญญาโพธิ์ (2519 : 28) ได้ให้ความเห็นว่า หลักการหรือหัวใจในการสอนวิชา เกษตร คือ การเรียน โดยการกระทำจริง การทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจมาก ขึ้นนอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะ และเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้พร้อมกัน

สมพงษ์ มั่นศิลป์ (2522 : 57) ให้ข้อเสนอแนะว่า การฝึกทักษะในแต่ละเรื่องควรเปิด โอกาสให้นักศึกษาได้เลือกตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของแต่ละบุคคล

วินิจ เกตุขำ (2519 : 390) ได้เสนอแนะว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้ดั่งนั้น จะต้อง เอาทฤษฎีมาแปลงเป็นภาคปฏิบัติ จึงจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และนำมาซึ่งความ สัมฤทธิ์ผล

ยุทธภูมิ หาชัยภูมิ (2527 : 73) การถ่ายทอดความรู้ควรปรับปรุงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ และให้ผู้เรียนได้ฝึกงานควบคู่กัน จนมีความชำนาญ และบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต กาลสินธุ์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. ในการนำเทคโนโลยีทางพืชศาสตร์ ไปปฏิบัติทางวิชาการเกี่ยวกับการผลิต และการ ดำเนินงานในเชิงธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนักวิชาการเกษตร ครูเกษตร หรือนักวิชาการเกษตรตามสาขา และลักษณะวิชาที่ได้เลือกศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ด้วยหลักวิชาการที่ได้มีการวางแผนและมีระบบด้วยความรอบคอบ ประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อนักศึกษา

4. มีคุณธรรม ระเบียบวินัย และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต สำนึกในจรรยาของนักวิชาการเกษตรที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคม และเสริมสร้างเอกลักษณ์ของไทย

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา โดยการสอบคัดเลือกตามระเบียบการสอบคัดเลือก เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

โครงสร้างหลักสูตร

1. หมวดวิชาทั่วไป	41	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	99	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
รวม	146	หน่วยกิต

รายวิชา

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 41 หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาดังนี้

- 1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต
- 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต
- 1.3 กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ 9 หน่วยกิต บัณฑิตเรียน
- 1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ 9 หน่วยกิต
- 1.5 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ 9 หน่วยกิต
- 1.6 กลุ่มวิชาพลศึกษา และนันทนาการ 2 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน 99 หน่วยกิตประกอบด้วยกลุ่มวิชาดังนี้

- 2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ 53 หน่วยกิต
- 2.2 กลุ่มวิชาบังคับ 31 หน่วยกิต
- 2.3 กลุ่มวิชาชีพลูกเลือก 15 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

นักศึกษาเลือกเรียนตามความสนใจ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

สำหรับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จัดอยู่ในกลุ่มวิชา บัณฑิตเรียน โดยแบ่งเป็นการฝึกงานพืชศาสตร์ 1 จำนวน 3 หน่วยกิต ซึ่งเป็นการฝึกงานภายในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งนักศึกษาจะต้องฝึกงานไม่ต่ำกว่า 225 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการฝึกงานพีชศาสตร์ 2 จำนวน 3 หน่วยกิต ซึ่งนักศึกษาจะต้องฝึกงาน ไม่นต่ำกว่า 225 ชั่วโมง เช่นกัน(ภาควิชาพีชศาสตร์, 2545 : 6-14)

ความหมายของการฝึกงาน

ได้มีผู้ให้ความหมายของการฝึกงานไว้หลายอย่างหลายประการ อาทิเช่น

ประณีต ทรงปราสาณ์ (2523 : 95) ได้ให้ความหมายของการฝึกงาน ในสาขาเกษตรกรรม ว่าหมายถึง งานที่ต้องฝึกหัดทำเพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติต่ออาชีพเกษตรโดยรวมตลอดทั้งการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่าย

บุญธรรม จิตต่อนันต์ และ ปัญญา หิรัญรัมย์ (2521 : 111) กล่าวว่า การฝึกหัดประสบการณ์ ในการทำงานนั้น เป็นการศึกษาอย่างหนึ่ง ช่วยนักเรียนนักศึกษาที่จะจบการศึกษาออกไปทำงาน ไม่ต้องเสียเวลามากนักในการที่จะทำให้วิชาความรู้ที่เรียนมาให้เข้ากับงานหรือปรับตัวให้เข้ากับงาน ไม่ว่าหลักสูตรนั้นจะเป็นหลักสูตรกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือ หรือแรงงานขั้นสูง การฝึกหัดประสบการณ์ในการทำงาน (work experience) เป็นเรื่องสำคัญที่ขาดเสียไม่ได้

เสนาะ ดิยาว (2519 : 148) กล่าวว่า การฝึกงาน (internship) เป็น โครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้นระหว่างโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย กับหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ องค์การธุรกิจต่างๆ โดยนักเรียนนักศึกษาเข้าไปทำงานที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ตามหลักสูตรที่ได้เรียนมาจากสถาบันการศึกษา เป็นระยะเวลาหนึ่งจนเห็นว่า พอที่จะออกไปปฏิบัติงานจริงๆ ได้ การฝึกงานปกติจะใช้กับงานที่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญสูง หรืองานอาชีพ เช่น หมอ ทนายความ ครู นักเกษตร วิศวกร

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการฝึกงานเกษตร จึงเป็นเรื่องของการทำงาน หรือการฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืช สัตว์ การแปรรูป และการจัดจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร หลังจากที่นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาทางด้านวิชาการ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ ในสภาพที่เป็นจริง งานต่างๆที่ปฏิบัติ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานทุกอย่างเหมือนกับสถานประกอบการปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

ความสำคัญของการฝึกงาน

ได้มีการศึกษาและวิจัยทางอาชีพเกษตร ปรากฏว่า สิ่งที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง คือการฝึกงานซึ่งเรื่องนี้ได้กล่าวถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงาน หรือทักษะด้านอาชีพ แตกต่างกันไป ดังนี้

สนอง ทิพย์สังวาลย์ (2522 : 40) ได้ให้ความเห็นว่า การฝึกงานภาคปฏิบัติในวิชาที่เรียนทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรง และเกิดความชำนาญ ในด้านวิชาชีพแก่ผู้เรียน การกระทำด้วยตนเอง นอกจากการเรียนรู้แล้ว ยังทำให้เกิดทักษะ และประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น

สุทิน ทรงเนื้ออ่อน (2523 : 36) กล่าวว่า การเรียนวิชาชีพทางการเกษตรต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ประกอบอาชีพต้องมีความอดทน ไม่ว่าจะด้วยความร้อน ความหนาว หรืองานหนัก และผู้เรียนเกษตรต้องมีการฝึกงาน เพื่อให้เกิดความรู้ ความอดทน และทำให้เกิดทักษะ ประสบการณ์อย่างเพียงพอ

โฆษิต ลิ้มวานานนท์ (2531 : 2) กล่าวว่า การศึกษาระดับเทคนิค เป็นการศึกษาที่วางแนวทางไว้ เพื่อเตรียมบุคคล หรือเพื่อปรับปรุงคุณภาพของบุคคลในอาชีพ ให้มีความรู้ และทักษะเฉพาะอย่าง เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุมงาน ดำเนินงาน การบำรุงรักษา การทดสอบและการผลิต รวมทั้งนิเทศงานด้วย การศึกษาระดับนี้จึงต้องเป็น โครงการที่จบในตัวเอง (terminal program) ไม่ใช่เตรียมไปเรียนมหาวิทยาลัย แต่เป็นการเตรียมกำลังคนสำหรับอาชีพต่างๆ หลักสูตรอาจใช้เวลา 2-3 อาทิตย์ จนถึง 3-4 ปี อย่างไรก็ตามมักใช้หลักสูตร 2 ปี วิชาสอนมักจะเน้นวิชาฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน สำหรับการฝึกงาน นักศึกษาต้องปฏิบัติงานอาชีพจริง เพื่อหาประสบการณ์ แต่ต้องมีการเรียนจากห้องเรียน จากตำรา เช่นเดียวกันซึ่งมักจะใช้วิธีสอนเป็นรายบุคคล มีการมอบหมาย โครงการต่างๆ ไปให้ลองทำ และมีการค้นคว้าด้วยตนเอง ดังนั้นครูที่สอนจึงควรมาจากบุคคลที่มีประสบการณ์ในอาชีพที่ตนสอนอยู่ และมีความรู้ทางด้านเทคนิคดีพอสมควร

นพคุณ ศิริวรรณ (2529 : 1) กล่าวว่า การฝึกงานเกษตรไม่เพียงแต่ช่วยเสริมการสอนของครูอาจารย์เท่านั้น แต่ยังมีจุดมุ่งหมายช่วยเสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถที่จะประกอบอาชีพทำฟาร์ม ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้เรียนหรือศึกษาทางการเกษตรจึงควรต้องฝึกความชำนาญจากการปฏิบัติงานเกษตร และนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะผู้ว่าจ้างแรงงานต้องการบุคคลที่มีความสามารถ การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและรักในอาชีพเกษตร ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาของการศึกษาเกษตรที่ว่า “เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง”

ระเบียบการฝึกงาน

ระเบียบการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ได้กำหนดให้นักศึกษาฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 225 ชั่วโมง โดยมีวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน ข้อควรปฏิบัติในระหว่างการฝึกงาน การบันทึกการปฏิบัติงาน และเกณฑ์การประเมินผลการฝึกงาน ดังนี้ (ภาควิชาพืชศาสตร์, 2545 : 1-4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบันทึกการปฏิบัติงาน และเกณฑ์การประเมินผลการฝึกงาน ดังนี้ (ภาควิชาพืชศาสตร์, 2545 : 1-4)

วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน

1. เพื่อให้ศึกษามีโอกาสฝึกงานตามสาขาที่ถนัด หรือตามหน่วยงานที่ตัวเองชอบ
2. เพื่อให้ศึกษามีโอกาสปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอก
3. เพื่อให้ศึกษามีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ จากหน่วยงานราชการและเอกชน
4. เพื่อให้มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์
5. เพื่อให้ศึกษาหาประสบการณ์จากการฝึกงานที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตและ

เตรียมตัวที่จะออกไปปรับใช้สังคมต่อไป

ข้อควรปฏิบัติในระหว่างการฝึกงาน

ข้อห้าม

1. ไม่ดื่มสุราและของมึนเมาทุกชนิด
2. ไม่เล่นการพนัน
3. ไม่เกียจคร้าน
4. ไม่กระทำความผิดข้อบังคับของหน่วยงานที่ฝึกงานนั้น
5. ไม่นำความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของสถาบันฯ

ข้อควรแนะนำในการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน

1. รายงานตัวต่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทน
2. แต่งตัวสุภาพเรียบร้อย หรือตามแบบฟอร์มของหน่วยงานนั้น
3. ลงบันทึกการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกวัน ตามแบบฝึกงานของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

มกค วิทยาเขตกาฬสินธุ์

4. ไม่ควรออกนอกบริเวณ ในเวลาหรือช่วงปฏิบัติงาน หากมีความจำเป็นควรขออนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษร

5. พยายามหลีกเลี่ยงความเสียหาย เกี่ยวกับเรื่องชู้สาว หรือการยืมเงินผู้อื่นให้มากที่สุด
6. พยายามหลีกเลี่ยงการขี้บ่รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ในระหว่างฝึกงานให้มากที่สุด

เพราะอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

7. หลีกเลี่ยงการเที่ยวกลางคืน
8. ไม่ควรคบกับบุคคลที่มีความประพฤติเสียหาย
9. พยายามสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน
10. ไม่เรียกร้องสิทธิพิเศษอื่นใด ใช้ความอดทนให้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบันทึกผลการปฏิบัติงาน

1. นักศึกษาจะต้องบันทึกการปฏิบัติงานทุกครั้งหลังการปฏิบัติงานในสมุดบันทึก
2. อาจารย์ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษา จะต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักศึกษาพร้อมลงชื่อให้เสร็จเรียบร้อย ภายในเวลาเพื่อนักศึกษาจะได้นำสมุดบันทึกไปใช้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป
3. การฝึกทักษะพื้นฐานจะสมบูรณ์ เมื่อนักศึกษาส่งสมุดการปฏิบัติงานที่เลขานุการคณะวิชาหลังจากสิ้นสุดการฝึกงานในภาคการศึกษานั้นๆ
4. สำหรับทักษะวิชาชีพ 3 เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานจะต้องส่งสมุดบันทึกการฝึกงานที่ฝ่ายวิชาการภายในกำหนด

เกณฑ์การประเมินผลการฝึกงาน

1. การตรงต่อเวลา	20 คะแนน
2. ความพร้อมและความรับผิดชอบ	20 คะแนน
3. ความประพฤติ และความกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์	20 คะแนน
4. ผลงานงานที่ปฏิบัติ	20 คะแนน
5. การทดสอบ	20 คะแนน
6. การบันทึกการปฏิบัติงาน	20 คะแนน
7. การเทียบค่าระดับคะแนน	20 คะแนน

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

80 – 100 ได้ A

75 – 79 ได้ B+

70 – 74 ได้ B

65 – 69 ได้ C+

60 – 64 ได้ C

55 – 59 ได้ D+

50 – 54 ได้ D

คะแนนต่ำกว่า 50 ได้ F

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

การฝึกงานภายนอกเป็นสิ่งที่จะทำให้ให้นักศึกษาได้เห็นลักษณะการทำงานในเชิงธุรกิจและอาจเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน หรือประกอบอาชีพ ซึ่งในการฝึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานในสถานประกอบการทั้งของรัฐ และเอกชนมักมีปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานแตกต่างกัน เมื่อนักศึกษาได้ไปฝึกงานภายนอกแล้วจะทำให้นักศึกษาได้รู้จักปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจริงใน สถานที่เข้าฝึกงานนั้นๆ

โฆยิต ลิ้มวานานท์ (2531 : 147-148) ได้สรุปปัญหาที่เกี่ยวกับการฝึกงานเกษตรไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกงานเกษตร ทั้งภายในและภายนอก ปัญหาที่พบส่วนใหญ่มี ลักษณะคล้ายคลึงกัน ปัญหาที่สำคัญได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกงานมีน้อยไม่เพียงพอแก่นักศึกษา พื้นที่ในสถาบันมีความพร้อมน้อย สำหรับสถานที่ฝึกงานภายนอกพบว่ามีจำนวนจำกัดนักศึกษาไม่มีอิสระในการเลือกสถานที่ฝึกงาน
2. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกงาน การฝึกงานมีการนิเทศน้อยครั้ง และการมอบหมายหน้าที่การนิเทศไม่เหมาะสม
3. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการจัดการฝึกงานเกษตรภายใน และภายนอกขาดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า การฝึกงานภายในมักมีการจัดการหมุนเวียนไม่เหมาะสม ส่วนการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาไม่สามารถจัดให้นักศึกษาฝึกงานตรงตามสาขา นอกจากนี้การจัดกลุ่มนักศึกษาฝึกงานภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่เหมาะสม
4. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการควบคุมการฝึกงานเกษตร การฝึกงานภายใน และภายนอกมีการควบคุมน้อย การมอบหมายการฝึกปฏิบัติไม่เหมาะสม และนักศึกษาขาดความรับผิดชอบในการทำงาน
5. ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงาน ระยะเวลาในการฝึกงานภายในมากเกินไป ส่วนการฝึกภายนอกน้อยเกินไป
6. ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการฝึกทักษะน้อยและทักษะที่ฝึกไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา
7. ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกงาน การฝึกงานภายในครู-อาจารย์ผู้ควบคุมให้คะแนนไม่เหมาะสมกับงานที่มอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชะลอ ดวงดารา (2527 : 80) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการฝึกงานภายนอก ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่านักศึกษาต้องการใช้เครื่องมือแปรรูปผลผลิตมากที่สุด สำหรับทักษะทางพืชต้องการฝึกมากคือการขยายพันธุ์พืช

พานิตย์ ศรีทัศนันทา (2541 : 36) ได้ทำการวิจัยเรื่องการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาตามทัศนะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเกษตรกรรม ของสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตสุรินทร์ พบว่าส่วนมากนักศึกษาจะเลือกสถานที่ฝึกงานเองจากรายชื่อที่ทางวิทยาเขตหรือสถานศึกษาติดต่อให้ และนักศึกษามีความต้องการฝึกงานกับหน่วยงานฟาร์มเอกชนและหน่วยงานราชการที่นักศึกษาได้เลือกเองและต้องการให้มีการนิเทศการฝึกงานจากอาจารย์นิเทศก์มากยิ่งขึ้น ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางมากกว่าปัญหาอื่นๆ คือการเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และการฝึกงานเน้นการปฏิบัติมากเกินไป ขาดการให้ความรู้ด้านทฤษฎีใหม่ๆ และนำประสบการณ์จากการฝึกงานไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้น้อย

วิภา คฤหเดชรัตน์ (2542 : 17) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาสัตวศาสตร์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่สถานที่ฝึกงาน การศึกษาวิธีดำเนินงานในการจัดการฝึกงานและปัญหาในการจัดการฝึกงาน จะเห็นได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกไปประกอบอาชีพ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือของครู นักเรียนนักศึกษาและสถานที่ฝึกงานภายนอกเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ที่จะทำให้การฝึกงานเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

จินดา จันท๊ะภา (2544 : 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์บางพระสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่ออกไปฝึกงานนอกสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานน้อย เป็นเพราะนักศึกษามีการเตรียมความพร้อมก่อนการออกฝึกงาน และมีการปรับตัวเข้ากับสถานที่ฝึกงานได้ดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 74 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด แยกเป็น

สาขาพืชสวน จำนวน 54 คน

สาขาพืชไร่นาจำนวน 20 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม
2. วิธีการสร้างแบบสอบถาม
 - 2.1 ศึกษาและวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของงานวิจัยและศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในงานวิจัย
 - 2.2 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามโดยศึกษาจากแบบสอบถามในปัญหาพิเศษเรื่อง การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาตามทัศนะของนักศึกษา 2541 ของ พานิตย์ ศรีทัตจินทา (2541 : 47-57)
 - 2.3 จัดทำร่างแบบสอบถาม
 - 2.4 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไข
 - 2.5 เสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม
 - 2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข
 - 2.7 เสนอแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
 - 2.8 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนด
3. ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ปัญหา/อุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอเก็บข้อมูลกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กุศลวิทิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
2. แจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยขออนุญาตแจกแบบสอบถามในตอนท้าย ชั่วโมงเรียน จำนวน 74 ชุด และทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 70 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.6 (เนื่องจากมีนักศึกษาขาดเรียน 4 คน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ด้วยข้อมูลทางสถิติ ดังนี้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าร้อยละ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531 : 280)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามนั้น

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (นงนุช ภัทรนคร, 2541 : 376)

$$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ย } \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

Σ = ผลรวม

μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามข้อนั้น

X = ค่าหรือคะแนนของข้อมูล

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (นงนุช ภัทรนคร, 2541 : 376)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = ค่าคะแนนที่กำหนดเป็น (1,2,3,4,5)

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลข้อมูล ในตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับของปัญหาและค่าคะแนนเฉลี่ย คือ (ประคอง กรรณสูตร, 2528 :70)

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับไม่มีปัญหา

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมีปัญหาน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมีปัญหามาก

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมีปัญหาระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมีปัญหามากที่สุด

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

รายการ	จำนวนคน N= 70	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	30	42.9
หญิง	40	57.1
2.อายุ		
21 ปี	8	11.4
22 ปี	38	54.3
23 ปี	22	31.4
24 ปี	2	2.9
3.สาขาวิชาที่ศึกษา		
พืชสวน	47	67.1
พืชไร่	23	32.9
4.ภูมิภาคเนาเดิม		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	66	94.3
ภาคเหนือ	2	2.9
ภาคกลาง	1	1.4
ภาคใต้	1	1.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน N= 70	ร้อยละ
5.อาชีพของบิดา		
เกษตรกร	60	85.8
ประกอบอาชีพส่วนตัว	5	7.1
รับราชการ	4	5.7
อื่นๆ (ถึงแก่กรรม)	1	1.4
6.อาชีพของมารดา		
เกษตรกร	58	82.9
ประกอบอาชีพส่วนตัว	8	11.4
รับราชการ	1	1.4
อื่นๆ (รับจ้าง ,ถึงแก่กรรม)	3	4.3

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ จำนวน 70 คน พบว่ามากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.1 มีอายุ 22 ปี ร้อยละ 54.3 นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนอยู่ในสาขาวิชาพืชสวน ร้อยละ 67.1 ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 94.3 อาชีพของบิดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 85.8 อาชีพของมารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเช่นกัน ร้อยละ 82.9

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตกาฬสินธุ์

รายการ	จำนวนคน N= 70	ร้อยละ
1. การเลือกสถานที่ฝึกงาน		
นักศึกษาเลือกเอง	63	90.0
วิทยาเขตเป็นผู้กำหนดให้	6	8.6
อื่นๆ (เพื่อนเลือกให้, ผู้ปกครองเลือกให้)	1	1.4
2. การเลือกประเภทของสถานที่ฝึกงาน		
ฟาร์มเอกชน	40	57.1
หน่วยงานราชการ	17	24.3
รัฐวิสาหกิจ	13	18.6
3. บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงาน		
ตัวนักศึกษาเอง	64	91.4
เพื่อน	3	4.3
ผู้ปกครอง	2	2.9
อาจารย์ที่ปรึกษา	1	1.4
4. ความรู้ทางวิชาชีพเกษตรที่เรียนมากับงานที่ได้ฝึก		
เหมาะสม	70	100.0
ไม่เหมาะสม	0	0
5. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงาน		
นำไปใช้ประโยชน์ได้มาก	45	64.3
นำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง	25	35.7
นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย	0	0
6. บุคคลผู้ประเมินผลการฝึกงาน		
อาจารย์นิเทศก์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน	41	58.5
ผู้ควบคุมการฝึกงาน	27	38.6
อาจารย์นิเทศก์	2	2.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน N=70	ร้อยละ
7. การเขียนบันทึกการฝึกงาน		
มีเวลาเพียงพอ	50	71.4
มีเวลามาก	20	28.6
8. การมานิเทศของอาจารย์		
น้อยเกินไป	40	57.2
เหมาะสมดีแล้ว	24	34.3
อื่น ๆ (อาจารย์ไม่มานิเทศ)	5	7.1
มากเกินไป	1	1.4
9. การให้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์		
ให้คำแนะนำทุกครั้ง	34	48.6
ให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง	26	37.1
ไม่ค่อยให้คำแนะนำ	6	8.6
อื่น ๆ (ไม่พบอาจารย์นิเทศก์)	4	5.7
10. ระยะเวลาในการฝึกงานภายนอก (225 ชั่วโมง)		
เหมาะสมดีแล้ว	59	84.3
น้อยเกินไป	11	15.7
11. คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดในการเป็นนักศึกษาฝึกงาน		
มีความรับผิดชอบ	42	60.0
ขยันอดทน	13	18.6
มีความตรงต่อเวลา	9	12.9
อื่น ๆ (ไม่เห็นแก่ตัว)	5	7.1
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการฝึกงาน	1	1.4
12. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงาน		
มี.ค.-เม.ย.	58	82.8
เม.ย.-พ.ค.	9	12.9
ก.ย.-ต.ค.	2	2.9
ต.ค.-พ.ย.	1	1.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน N = 70	ร้อยละ
13. ความพอใจกับผลงานในการฝึกงาน		
มีความพอใจกับผลงานทุกวัน	37	52.8
มีความพอใจกับผลงานบางวัน	30	42.9
ไม่มีความพอใจเลย	3	4.3
14. ความประทับใจกับการฝึกงาน		
ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ	37	52.8
บรรยากาศและสถานที่พัก	14	20.0
ผู้ควบคุมงานและผู้ร่วมงานอื่นๆ	9	12.9
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	6	8.6
อื่นๆ (การจัดสวัสดิการให้เป็นอย่างดี)	4	5.7

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า การเลือกสถานที่ฝึกงานส่วนใหญ่ นักศึกษาจะเป็นคนเลือกเอง ร้อยละ 90.0 การเลือกประเภทของสถานที่ฝึกงานจำนวนมากกว่าครึ่งเลือกฟาร์มเอกชน ร้อยละ 57.1 บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานส่วนใหญ่คือตัวนักศึกษาเอง ร้อยละ 91.4 ความรู้ทางวิชาชีพเกษตรที่เรียนมากับงานที่ได้ฝึกฝึกส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 100.0 ด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกงาน นักศึกษานำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ร้อยละ 64.3 และรองลงมาคือ นำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง ร้อยละ 35.7 บุคคลผู้ประเมินผลการฝึกงาน นักศึกษามากกว่าครึ่งเห็นว่าควรเป็นอาจารย์นิเทศก์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน ร้อยละ 58.5 และรองลงมาคือผู้ควบคุมการฝึกงาน ร้อยละ 38.6

การเขียนบันทึกการฝึกงานส่วนใหญ่มีเวลาเพียงพอ ร้อยละ 71.4 การมานิเทศของอาจารย์ นักศึกษามากกว่าครึ่งเห็นว่าน้อยเกินไป ร้อยละ 57.2 รองลงมาเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 34.3 การให้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์นักศึกษาเกือบครึ่งระบุว่าอาจารย์นิเทศก์ได้ให้คำแนะนำทุกครั้งที่มานิเทศ ร้อยละ 48.6 ระยะเวลาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาตามที่สถาบันกำหนดให้ 225 ชั่วโมง ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 84.3 คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของการเป็นนักศึกษาฝึกงาน ส่วนใหญ่เห็นว่า การมีความรับผิดชอบสำคัญที่สุด ร้อยละ 60.0 และรองลงมาคือ ขยัน อดทน ร้อยละ 18.6 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกฝึกงานภายนอกส่วนใหญ่เห็นว่าช่วงเดือนมีนาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึง เดือนเมษายน มีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 82.8 ความพอใจกับผลงานในการฝึกงานมากกว่าครั้งมีความพอใจกับผลงานทุกวันที่ปฏิบัติ ร้อยละ 52.8 และรองลงมาคือ มีความพอใจกับผลงานบางวัน ร้อยละ 42.9 ความประทับใจกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษามากกว่าครั้งระบุว่า คือ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ร้อยละ 52.8

ตอนที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

รายการ	จำนวนคน N=70	ร้อยละ
1.การปฐมนิเทศ		
มีการชี้แจงรายละเอียด	58	82.8
มีการชี้แจงแต่ไม่ชัดเจน	10	14.3
ไม่มีเลย	2	2.9
2. การชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงาน		
อธิบายทุกครั้ง	51	72.9
บางครั้ง	19	27.1
3. การฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนมา		
ตรง	68	97.1
ไม่ตรง	2	2.9
4. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ		
มีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ	65	95.7
ไม่มีการหมุนเวียนเลย	2	2.9
อื่นๆ (มีบ้าง ไม่มีบ้าง)	1	1.4
5. บุคคลที่ปฏิบัติงานร่วมด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น+เจ้าหน้าที่+คนงาน+เพื่อนจากสถาบันเดียวกัน	21	30.0
คนงาน	13	18.6
เจ้าหน้าที่+คนงาน+เพื่อนจากสถาบันเดียวกัน	9	12.9
ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น	7	10.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน N = 70	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ + คนงาน	4	5.7
คนงาน + เพื่อนจากสถาบันเดียวกัน	4	5.7
ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น + เจ้าหน้าที่	3	4.3
ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น + เจ้าหน้าที่+ คนงาน	2	2.9
ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น+คนงาน+เพื่อนจากสถาบันเดียวกัน	2	2.9
เพื่อนจากสถาบันเดียวกัน	2	2.9
เจ้าหน้าที่	2	2.9
ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น+ คนงาน	1	1.4
6. ได้นำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน		
ปานกลาง	42	60.0
มาก	21	30.0
น้อย	7	10.0
7. ความรู้ที่เรียนมาช่วยให้		
มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน	39	55.8
แก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น	13	27.1
ปฏิบัติงานได้เร็วขึ้น	11	15.7
อื่นๆ (มีความเชื่อมั่นในตัวเอง)	1	1.4
8. ผู้ควบคุมการฝึกงานพาไปดูงานนอกสถานที่		
เคย	56	80.0
ไม่เคย	14	20.0
9. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ฝึกงาน		
แจ้งหรือรายงานให้สถานที่ฝึกงานรับทราบ	54	77.2
ตัดสินใจแก้ปัญหาเอง	15	21.4
อื่นๆ (ปรึกษาเพื่อน)	1	1.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน N= 70	ร้อยละ
10. ผู้ควบคุมการฝึกงานให้ความเอาใจใส่		
เอาใจใส่พอสมควร	40	57.2
เอาใจใส่ดีมาก	29	41.4
ไม่เอาใจใส่เลย	1	1.4
11. ผู้ควบคุมการฝึกงานมอบหมายงาน		
ใช้แรงงานปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาการ	54	77.1
ใช้แรงงานอย่างเดียว	14	20.0
อื่นๆ (ใช้แรงงานอย่างเดียวแต่บางครั้งก็มี วิชาการเข้ามาร่วมด้วย)	2	2.9

จากตารางที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า การปฐมนิเทศก่อนการฝึกงานส่วนใหญ่ระบุว่ามีการชี้แจงอย่างละเอียดก่อนปฏิบัติงาน ร้อยละ 82.8 การชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ระบุว่ามีการอธิบายทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติงาน ร้อยละ 72.9 การฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนมาส่วนใหญ่ระบุว่าตรงกับสาขาที่เรียนมา ร้อยละ 97.1 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่มีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ ร้อยละ 95.7 บุคคลที่นักศึกษาปฏิบัติงานร่วมด้วยส่วนใหญ่ คือ ผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น เจ้าหน้าที่ คนงาน เพื่อนที่มาจากสถาบันเดียวกัน ร้อยละ 30 และรองลงมาคือ ปฏิบัติงานร่วมกับคนงาน ร้อยละ 18.6

การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน ส่วนใหญ่นำไปใช้ปานกลาง ร้อยละ 60.0 และรองลงมาคือ นำไปใช้อย่างมาก ร้อยละ 30.0 ความรู้ที่นักศึกษาเรียนมามากกว่าครึ่งระบุว่าช่วยให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 55.8 และรองลงมาคือ แก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น ร้อยละ 27.1 การออกไปดูงานนอกสถานที่ส่วนใหญ่ผู้ควบคุมการฝึกงานเคยพานักศึกษาออกไปดูงานภายนอก ร้อยละ 80.0 การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ฝึกงานส่วนใหญ่ระบุว่าได้แจ้งหรือรายงานให้สถานที่ฝึกงานรับทราบ ร้อยละ 77.2 การเอาใจใส่ของผู้ควบคุมการฝึกงานมากกว่าครึ่งระบุว่าให้ความเอาใจใส่พอสมควร ร้อยละ 57.1 รองลงมาคือ เอาใจใส่ดีมาก ร้อยละ 41.4 และการมอบหมายงานของผู้ควบคุมการฝึกงานส่วนใหญ่มีการใช้แรงงานปฏิบัติซึ่งเกี่ยวกับวิชาการ ร้อยละ 77.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหา อุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับปัญหา
1. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	2.76	1.22	ปานกลาง
2. สถานที่ฝึกงานไกลเกินไป	2.43	1.08	น้อย
3. สวัสดิการในสถานที่ฝึกงานไม่ดีพอ	2.40	1.35	น้อย
4. ที่พักระหว่างการฝึกงานไม่เหมาะสม	2.36	1.34	น้อย
5. การปฏิบัติงานเน้นการปฏิบัติมากเกินไปขาดการให้ความรู้ด้านทฤษฎีใหม่ๆ	2.29	1.28	น้อย
6. การนำประสบการณ์จากการฝึกงานไปใช้ในการประกอบอาชีพได้น้อย	2.27	1.26	น้อย
7. การปฏิบัติงานมากเกินไปทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ	2.27	1.12	น้อย
8. มีปัญหาเรื่องยานพาหนะเดินทาง	2.23	1.29	น้อย
9. การฝึกงานขาดการสรวางเจตคติที่ดีต่อการทำงาน	1.99	1.01	น้อย
10. ทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ควบคุมการฝึกงาน	1.96	0.99	น้อย
11. การสื่อสารด้านภาษาถิ่น	1.91	1.13	น้อย
12. การประสานงานระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้ควบคุมการฝึกงาน	1.89	1.05	น้อย
13. การขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน	1.86	0.96	น้อย
14. สภาพร่างกายไม่แข็งแรงเจ็บป่วยในขณะที่ฝึกงาน	1.84	0.95	น้อย
15. หลกในการปฏิบัติงานระหว่างผู้ฝึกงานกับผู้ควบคุมการฝึกงานขัดแย้งกัน	1.77	1.01	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับปัญหา
16. การขัดแย้งกับผู้ควบคุมการฝึกงาน	1.67	0.93	น้อย
17. การจัดระบบการทำงานและการมอบหมายงานของเจ้าของกิจการไม่มีประสิทธิภาพ	1.04	1.16	ไม่มีปัญหา

จากตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาเกือบทั้งหมด (15รายการ) อยู่ในระดับน้อย มีเพียงปัญหาเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.76 ส่วนรายการที่ไม่มีปัญหา คือ การจัดระบบการทำงานและการมอบหมายงานของเจ้าของกิจการไม่มีประสิทธิภาพ (ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.04)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตารางที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านสถานที่ฝึกงาน

รายการ (N = 70)	ความถี่(คน)
1. ควรมีที่พักที่สะดวก อยู่ใกล้ที่ปฏิบัติงาน	9
2. ควรมีสวัสดิการดี และแจกแจงระบบการปฏิบัติงานให้ชัดเจน	6
3. ควรมีความเป็นสัดส่วน	5
4. ควรมีบรรยากาศดี ทัศนียภาพสวยงาม	4
5. ควรมีความสะอาดและพร้อมทุก ๆ ด้าน	3
6. ควรมีพื้นที่มากพอสำหรับการฝึกงาน	3

จากตารางที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านสถานที่ฝึกงานพบว่า นักศึกษามีข้อเสนอแนะโดยเรียงตามลำดับดังนี้ ควรมีที่พักที่สะดวก อยู่ใกล้ที่ปฏิบัติงาน 9 คน ควรมีสวัสดิการดี และแจกแจงระบบการปฏิบัติงานให้ชัดเจน 6 คน ควรมีความเป็นสัดส่วน 5 คน ควรมีบรรยากาศดี ทัศนียภาพสวยงาม 4 คน ควรมีความสะอาดและพร้อมทุก ๆ ด้าน 3 คน และควรมีพื้นที่มากพอสำหรับการฝึกงาน 3 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชา
พืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านผู้ควบคุมการฝึกงาน

รายการ (N = 70)	ความถี่(คน)
1. ควรมีอัตราที่ดี มีความเป็นกันเอง	16
2. ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ ตั้งงานชัดเจน	12
3. เอาใจใส่และให้ความรู้แก่นักศึกษาฝึกงาน	11

จากตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านผู้ควบคุมการฝึกงานพบว่า นักศึกษามีข้อเสนอแนะ โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ควรมีอัตราที่ดี มีความเป็นกันเอง 16 คน ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ตั้งงานชัดเจน 12 คน เอาใจใส่และให้ความรู้แก่นักศึกษาฝึกงาน 11 คน

ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชา
พืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านอาจารย์นิเทศก์

รายการ (N = 70)	ความถี่(คน)
1. ควรไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษาให้ครบทุกที่	14
2. ควรเพิ่มเวลาในการไปนิเทศให้มากขึ้นกว่านี้	13
3. ควรแจ้งนักศึกษาล่วงหน้าก่อนไปนิเทศ	8
4. ควรแนะนำและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	6

จากตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ด้านอาจารย์นิเทศก์พบว่า นักศึกษามีข้อเสนอแนะ โดยเรียงตามลำดับดังนี้ อาจารย์ควรไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษาให้ครบทุกที่ 14 คน ควรเพิ่มเวลาในการไปนิเทศให้มากขึ้นกว่านี้ 13 คน ควรแจ้งนักศึกษาล่วงหน้าก่อนไปนิเทศ 8 คน และควรแนะนำและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น 6 คน

วิจารณ์ผล

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาพิจารณาวิเคราะห์มีประเด็นที่น่าสนใจ และมีความสำคัญนำมาวิจารณ์ผลดังนี้

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตนเองโดยไม่ขึ้นกับเพื่อน ผู้ปกครอง หรือ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจเป็นเพราะต้องการฝึกงานที่ตรงกับสาขาที่เรียนอยู่โดยตรง ส่วนสถานที่ฝึกงานมากกว่าครึ่งยังมีความต้องการที่จะฝึกงานกับฟาร์มเอกชนมากกว่าหน่วยงานราชการ อาจจะคาดหวังว่ามีวิทยาการและเทคโนโลยีที่สูงกว่า นักศึกษาทุกคนเห็นว่าความรู้ทางวิชาชีพเกษตรที่เรียนมาสามารถนำไปใช้กับการฝึกงานได้อย่างเหมาะสม แต่มากกว่าครึ่งเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ผู้ที่จะประเมินผลการฝึกงานนักศึกษามากกว่าครึ่งเห็นว่าควรเป็นอาจารย์นิเทศก์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน อาจเป็นเพราะเห็นว่าเป็นการประเมินที่ยุติธรรม นักศึกษาส่วนใหญ่มีเวลาเพียงพอในการเขียนบันทึกการฝึกงาน และเห็นว่าระยะเวลาการฝึกงาน 225 ชั่วโมงเหมาะสมดีแล้ว โดยช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน นักศึกษามากกว่าครึ่งเห็นว่าคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของนักศึกษาฝึกงานคือ มีความรับผิดชอบ มีความพอใจกับผลงานในการฝึกงานทุกวัน และประทับใจกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ

นักศึกษามากกว่าครึ่งเห็นว่าอาจารย์ไปนิเทศน้อยเกินไป และเกือบครึ่งต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ให้คำแนะนำทุกครั้ง

2. ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการปฐมนิเทศชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงาน ได้ฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนมา ได้หมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ ได้ดูงานนอกสถานที่ ได้ใช้แรงงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ และหากเกิดปัญหาจะแจ้งหรือรายงานให้สถานที่ฝึกงานรับทราบ ซึ่งน่าจะเป็นผลดีต่อการฝึกงานของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

นักศึกษามากกว่าครึ่งได้นำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน และความรู้ที่เรียนมาช่วยให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน โดยได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ควบคุมการฝึกงานพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศในการฝึกงานเป็นไปได้อย่างดี และนักศึกษาบางส่วนได้ฝึกงานร่วมกับนักศึกษาจากสถาบันอื่น เจ้าหน้าที่ คนงาน และนักศึกษาจากสถาบันเดียวกัน น่าจะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้การฝึกงานร่วมกับคนทุกระดับ สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ในอนาคต

3. ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย แต่ที่เป็นปัญหาระดับปานกลางมีประเด็นเดียว คือ นักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อาจเป็นเพราะไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ หรือมีเงินไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่าย

4. ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาด้านต่าง ๆ มีประเด็นที่น่าสนใจได้แก่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านสถานที่ฝึกงาน ควรมีที่พักที่สะดวก อยู่ใกล้ที่ปฏิบัติงาน

ด้านผู้ควบคุมการฝึกงาน ควรมีอรรถาศัยดี มีความเป็นกันเอง ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ สิ่งงานชัดเจน เอาใจใส่และให้ความรู้แก่นักศึกษาฝึกงาน

ด้านอาจารย์นิเทศก์ ควรไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษาให้ครบทุกที่ และเพิ่มเวลาในการไปนิเทศให้มากขึ้น

ซึ่งข้อเสนอแนะเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาเห็นว่าจะช่วยให้นักศึกษามีขวัญกำลังใจในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ จำนวน 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ตอนที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา และ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามจำนวน 74 ชุด ไปแจกและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 70 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.6 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ที่เรียนอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.1 มีอายุ 22 ปี ร้อยละ 54.3 เรียนอยู่ในสาขาวิชาพืชสวน ร้อยละ 67.1 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 94.3 อาชีพของบิดา-มารดาประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 85.7 และ ร้อยละ 82.9 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ส่วนใหญ่นักศึกษาจะเป็นคนเลือกสถานที่ฝึกงานเอง ร้อยละ 90.0 นักศึกษามากกว่าครึ่งเลือกฝึกงานในฟาร์มเอกชน ร้อยละ 57.1 นักศึกษาส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง ร้อยละ 91.4 ความรู้ทางวิชาชีพเกษตรที่เรียนมาสามารถนำไปใช้ในการฝึกงานได้อย่างเหมาะสม ร้อยละ 100.0 นักศึกษามากกว่าครึ่งมีความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานสามารถนำไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ประโยชน์ได้มาก ร้อยละ 64.3 ผู้ที่จะประเมินผลการฝึกงานควรเป็นอาจารย์นิเทศก์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน ร้อยละ 58.5 คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดในการเป็นนักศึกษาฝึกงาน คือ มีความรับผิดชอบ ร้อยละ 60.0 มีความพอใจกับผลงานที่ฝึกทุกวัน ร้อยละ 52.8 และมีความประทับใจกับการฝึกงานในด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ร้อยละ 52.8 นักศึกษาส่วนใหญ่มีเวลาเพียงพอในการเขียนบันทึกการฝึกงาน ร้อยละ 71.4 ระยะเวลาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา (225 ชั่วโมง) เหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 84.3 และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงาน คือ เดือนมีนาคม – เดือนเมษายน ร้อยละ 82.8

นักศึกษามากกว่าครึ่งเห็นว่าอาจารย์ไปนิเทศน้อยเกินไป ร้อยละ 57.2 และนักศึกษาเกือบครึ่งเห็นว่าอาจารย์นิเทศควรให้คำแนะนำทุกครั้ง ร้อยละ 48.6

ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการปฐมนิเทศโดยมีการชี้แจงรายละเอียด ร้อยละ 82.8 ได้รับการชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงานโดยอธิบายทุกครั้ง ร้อยละ 72.9 ได้ฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนมา ร้อยละ 97.1 โดยลักษณะงานที่ปฏิบัติมีการหมุนเวียน ร้อยละ 95.7 ได้ดูงานนอกสถานที่ ร้อยละ 80.0 ได้รับมอบหมายงาน โดยใช้แรงงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ ร้อยละ 77.1 และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ฝึกงานด้วยการแจ้ง หรือรายงานให้สถานที่ฝึกงานรับทราบ ร้อยละ 77.2 ส่วนนักศึกษามากกว่าครึ่งได้นำความรู้ไปใช้ในการฝึกงานในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.0 ความรู้ที่เรียนมาช่วยให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 55.8 ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ควบคุมการฝึกงานพอสมควร ร้อยละ 57.2 และนักศึกษาบางส่วนได้ฝึกงานร่วมกับนักศึกษาจากสถาบันอื่น เจ้าหน้าที่ คณงาน และนักศึกษาสถาบันเดียวกัน ร้อยละ 30.0

ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่าปัญหาเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย มีเพียงปัญหาเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (คะแนนเฉลี่ย 2.76) ส่วนรายการที่ไม่มีปัญหา คือ การจัดระบบการทำงานและการมอบหมายงานของเจ้าของกิจการไม่มีประสิทธิภาพ (ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.04)

ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ด้านสถานที่ฝึกงานควรมีที่พักที่สะดวกอยู่ใกล้ที่ปฏิบัติงาน มีสวัสดิการดีและแจกแจงระบบการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และควรมีความเป็นสัดส่วน ด้านผู้ควบคุมการฝึกงาน ควรมีธรรมาศยดี มีความเป็นกันเอง เป็นบุคคลที่มีความรู้ ตั้งงานชัดเจน รวมทั้งเอาใจใส่และให้ความรู้แก่นักศึกษาฝึกงาน ด้านอาจารย์นิเทศก์ควรไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษาให้ครบทุกที่ เพิ่มเวลาในการไปนิเทศให้มากขึ้น แจ้งนักศึกษาล่วงหน้าก่อนไปนิเทศ รวมทั้งแนะนำและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ควรนำประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา จากการวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ตามความเหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำการวิจัยในลักษณะนี้กับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลแห่งอื่นเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกัน จะได้ร่วมมือกันพัฒนาปรับปรุงการจัดการฝึกงานภายนอกของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลทุกวิทยาเขตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งๆ ขึ้นไป

บรรณานุกรม

- โหมะจิต ลิ้มวานานนท์. 2531. การฝึกงานเกษตรทางสาขาพืชกรรมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชา
ชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ในทัศนะคตินักศึกษาและครู-อาจารย์วิทยาลัยเกษตร
กรรมภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
(อัดสำเนา)
- จินดา จันตะภา. 2544. ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาหลัก
สูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกสัตวศาสตร์, คณะเกษตรศาสตร์บางพระ สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้ควบคุมและเจ้าหน้าที่ฝึกงาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง. 96 น.
- ชะลอ ดวงดารา. 2527. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการการฝึกงานภาคสนามสาขาพืชกรรมของนัก
ศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)
- นงนุช ภัทราคร. 2541. สถิติการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุริยาสารน์. 376 น.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2536. การพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาการเกษตร. กรุงเทพฯ:สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (อัดสำเนา)
- _____ 2529. การสอนปฏิบัติงานฟาร์ม. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
(อัดสำเนา)
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2531. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
กรุงเทพฯ : บีแอนด์บี พลับลิชซิง.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์ และ ปัญญา หิรัญรัมย์. 2521. หลักอาชีวศึกษา. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)
- ประคอง กรรณสูต. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ:บริษัทศูนย์หนังสือ
ดร. ศรีสง่า จำกัด. 260 น.
- ประณีต ทรงปราสาสน์. 2523. การฝึกงานของนักศึกษา ป.กศ. ชั้นสูง (สาขาเกษตรศาสตร์) ใน
วิทยาลัยครู. กรุงเทพฯ:สัมมนาครุศาสตร์เกษตร ภาคปลายปีการศึกษา2522-2523บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

- พานิตย์ ศรีศักดิ์จันทา. 2541. การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาตามทัศนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเกษตรกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสุรินทร์. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 57 น.
- พินิจ แก้วลี. 2543. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาสัตวศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 106 น.
- พริ้มเพรา อัญญาโพธิ์. 2519. ทัศนะคติของครูเกณฑ์ในวิทยาลัยครู ที่มีผลต่อการสอนวิชาเกษตรกรรม ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาลัยเกษตรศาสตร์. 125 น.
- ยุทธภูมิ หาชัยภูมิ. 2527. ทัศนะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อการเรียนวิชาสัตวบาล ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 275 น.
- วิธโรจน์ ปิยพิทยานันต์. 2524. ทักษะทางพืชสวนตามความต้องการของนักศึกษา โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการครุศาสตร์บัณฑิตวิชาเอกเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 115 น.
- วิภา คฤหเดชรัตน์นา. 2542. การศึกษาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาสัตวศาสตร์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่สถานฝึกงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กรมอาชีวศึกษา. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 196 น.
- วินิจ เกตุขำ. 2518. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์. 432 น.
- ภาควิชาพืชศาสตร์. 2545. หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต. (ฉบับปรับปรุง 2540). (อัครำเนา)
 _____ . 2545. ระเบียบการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.
 (อัครำเนา)

- สนอง ทิพย์สังวาลย์. 2522. ปัญหาการฝึกงานภายในของนักศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิทยาลัย
 อุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร : สัมมนาครูศาสตร์เกษตร ภาคปลายปีการศึกษา 2512-2522.
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครา)
- สมพงษ์ มั่นศิลป์. 2522. การฝึกทักษะเกษตรกรรมของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 ชั้นสูง. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยน้อมปัญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 135 น.
- เสนาะ ดิยาว. 2519. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 (อัครา)
- สุทิน ทรงเนื้ออ่อน. 2523. แนวทางเพิ่มประสบการณ์เกษตรสำหรับนักศึกษา ในวิทยาเขตและ
 วิทยาลัยเกษตรกรรม. กรุงเทพมหานคร : สัมมนาครูศาสตร์เกษตร ภาคปลายปีการศึกษา 2522-
 2523. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 95 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

ศึกษาโดย

นางสาวนิตยา สุดโยธา 44035478

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้คือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะวิชาพืชศาสตร์ที่ผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามาแล้ว ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม
3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
4. แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน
 - ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
 - ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
 - ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
5. ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามจะไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวนิตยา สุดโยธา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่คณะวิชาพีชศาสตร์ สาขา
 - () พีชสวน
 - () พีชไร่
4. ภูมิลำเนาเดิม
 - () ภาคเหนือ
 - () ภาคกลาง
 - () ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - () ภาคใต้
5. อาชีพของบิดา
 - () รับราชการ
 - () เกษตรกร
 - () ประกอบอาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. อาชีพของมารดา
 - () รับราชการ
 - () เกษตรกร
 - () ประกอบอาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

กรุณาใส่เครื่องหมาย/ลงใน () หน้าข้อความที่กำหนดให้ (เพียงข้อเดียว) ตามความเป็นจริงหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. การเลือกสถานที่ฝึกงานท่านมีวิธีการเลือกอย่างไร
 - () วิทยาเขตเป็นผู้กำหนดให้
 - () นักศึกษาเลือกเอง
 - () อื่นๆ(โปรดระบุ).....
2. ท่านคิดว่าควรไปฝึกงานในหน่วยงานใดมากที่สุด
 - () หน่วยงานราชการ
 - () รัฐวิสาหกิจ
 - () ฟาร์มเอกชน
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านคิดว่าใครควรมีส่วนในการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานมากที่สุด
 - () อาจารย์ที่ปรึกษา
 - () เพื่อน
 - () ผู้ปกครอง
 - () ตัวนักศึกษาเอง
 - () อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. ท่านคิดว่าความรู้ทางวิชาชีพเกษตรที่ท่านเรียนมา เหมาะสมกับงานที่ได้ฝึกมาหรือไม่
 - () เหมาะสม
 - () ไม่เหมาะสมเพราะ.....
5. ท่านคิดว่าความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้มากน้อยเพียงใด
 - () สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก
 - () สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง
 - () สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านคิดว่าใครควรเป็นผู้ประเมินผลการฝึกงานของท่าน
- () อาจารย์นิเทศก์ กับ ผู้ควบคุมการฝึกงาน
 - () อาจารย์นิเทศก์ผู้เดียว
 - () ผู้ควบคุมการฝึกงานผู้เดียว
 - () อื่นๆ(โปรดระบุ).....
7. ท่านมีเวลาในการเขียนบันทึกการฝึกงานมากน้อยเพียงใด
- () มีเวลามาก
 - () มีเวลาเพียงพอ
 - () มีเวลาน้อยเพราะ.....
8. ท่านคิดว่าในการมานิเทศของอาจารย์เป็นอย่างไร
- () มากเกินไป
 - () น้อยเกินไป
 - () เหมาะสมดีแล้ว
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. อาจารย์ที่มานิเทศได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกงานหรือไม่
- () ให้คำแนะนำทุกครั้ง
 - () ให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง
 - () ไม่ค่อยให้คำแนะนำ
 - () อื่นๆ(โปรดระบุ).....
10. จากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา หลักสูตรกำหนดเวลาเรียนในการฝึกงานไม่ต่ำกว่า 225 ชั่วโมง ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
- () น้อยเกินไป
 - () เหมาะสมดีแล้ว
 - () มากเกินไป
11. ท่านคิดว่าคุณสมบัติใดสำคัญที่สุดในการเป็นนักศึกษาฝึกงาน
- () ขยัน อดทน
 - () มีความรับผิดชอบ
 - () มีความตรงต่อเวลา
 - () มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการฝึกงาน
 - () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. การฝึกงานภายนอกสถาบันได้กำหนดให้ฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียน ท่านคิดว่าเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานควรเป็นช่วงเวลาใด
- () มี.ค. - เม.ย.
 - () เม.ย. - พ.ค.
 - () ก.ย. - ต.ค.
 - () ต.ค. - พ.ย.
13. ท่านคิดว่าท่านมีความพอใจกับผลงานในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาแต่ละวันเพียงใด
- () มีความพอใจมากกับผลงานทุกวันที่ทำ
 - () มีความพอใจกับผลงานบางวัน
 - () ไม่มีความพอใจเลยกับผลงานการฝึกงานแต่ละวัน
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
14. สิ่งใดที่ท่านมีความประทับใจกับการฝึกงานมากที่สุด
- () บรรยากาศและสถานที่พัก
 - () ผู้ควบคุมงานและผู้ร่วมงานอื่นๆ
 - () ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ
 - () ลักษณะงานที่ปฏิบัติ
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้องกับการฝึกงานของท่านที่ผ่านมา หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. หน่วยงานที่ท่านไปฝึกงานได้มีการแนะนำชี้แจง หรือปฐมนิเทศเกี่ยวกับสถานที่ การปฏิบัติตน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงานก่อนหรือไม่
 - () มีการชี้แจงอย่างละเอียด
 - () มีการชี้แจงแต่ไม่ชัดเจน
 - () ไม่มีเลย
2. ผู้ควบคุมได้มีการชี้แจงการทำงานทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติงานหรือไม่
 - () อธิบายทุกครั้ง
 - () บางครั้ง
 - () ไม่มีเลย
3. ท่านไปฝึกงานตรงตามสาขาที่ท่านเรียนมาหรือไม่
 - () ตรงกับสาขาที่เรียนมา
 - () ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของท่านเป็นลักษณะใด
 - () มีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติในแต่ละส่วนของสถานที่ฝึกงาน
 - () ไม่มีการหมุนเวียนงานเลย
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ในการปฏิบัติงานท่านได้ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ฝึกงานจากสถาบันอื่น
 - () ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานที่ฝึกงาน
 - () ปฏิบัติงานร่วมกับคนงาน
 - () ปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนๆ ที่มาจากสถาบันเดียวกัน
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้นท่านได้ใช้ความรู้มากน้อยเพียงใด
- () มาก
- () ปานกลาง
- () น้อย
- () ไม่ได้ใช้เลย
7. ท่านคิดว่าความรู้ที่เรียนมาสามารถนำไปใช้ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาได้อย่างไร
- () ปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น
- () แก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น
- () มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ผู้ควบคุมการฝึกงานได้พาท่านไปดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มความรู้หรือไม่
- () เคย (โปรดระบุ).....
- () ไม่เคย
9. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในขณะที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษาท่านแก้ปัญหาอย่างไร
- () แจ้งหรือรายงานให้สถานฝึกงานรับทราบ
- () ตัดสินใจแก้ปัญหาเอง
- () อื่นๆ(โปรดระบุ).....
10. ผู้ควบคุมการฝึกงานมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการฝึกงานของท่านมากน้อยเพียงใด
- () เอาใจใส่ดีมาก
- () เอาใจใส่พอสมควร
- () ไม่เอาใจใส่เลย
11. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้นผู้ควบคุมการฝึกงานมอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติงานอย่างไร
- () ใช้แรงงานอย่างเดียว โดยไม่ให้ความรู้ทางวิชาการ
- () ใช้แรงงานปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาการ
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา
1. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง					
2. การขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน					
3. สถานที่ฝึกงานไกลเกินไป					
4. การปฏิบัติงานมากเกินไปทำให้การพักผ่อนไม่เพียงพอ					
5. การขัดแย้งกับผู้ควบคุมการฝึกงาน					
6. การสื่อสารด้านภาษาถิ่น					
7. ที่พักระหว่างการฝึกงานไม่เหมาะสม					
8. ทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ควบคุมการฝึกงาน					
9. หลักรในการปฏิบัติงานระหว่างผู้ฝึกงานกับผู้ควบคุมการฝึกงานขัดแย้งกัน					
10. มีปัญหาเรื่องยานพาหนะเดินทาง					
11. การประสานงานระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้ควบคุมการฝึกงาน					
12. การปฏิบัติงานเน้นการปฏิบัติมากจนเกินไปขาดการให้ความรู้ด้านทฤษฎีใหม่ๆ					
13. การจัดระบบการทำงานและการมอบหมายงานของเจ้าของกิจการไม่มีประสิทธิภาพ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา
14. สวัสดิการในสถานที่ฝึกงานไม่ดีพอ					
15. สภาพร่างกายไม่แข็งแรงเจ็บป่วยในขณะที่ฝึกงาน					
16. การฝึกงานขาดการสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน					
17. การนำประสบการณ์จากการฝึกงานไปใช้ในการประกอบอาชีพได้น้อย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

- ด้านสถานที่ฝึกงาน

.....

.....

.....

.....

.....

- ด้านผู้ควบคุมการฝึกงาน

.....

.....

.....

.....

.....

- ด้านอาจารย์นิเทศก์

.....

.....

.....

.....

.....

- ด้านสวัสดิการและสถานที่พัก

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้